

สารบัญ

ข้อความเบื้องต้น

1. ข้อความคิดว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ

(1.1) ความหมายของ“สิทธิ”และ“เสรีภาพ”

(1.2) ประเภทของสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ

1.2.1 สิทธิและเสรีภาพจำแนกตามเนื้อหา

1.2.2 สิทธิและเสรีภาพจำแนกตามการกำเนิด

1.2.3 สิทธิและเสรีภาพจำแนกตามอาการที่ใช้

(1.3) ผู้ทรงสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ

2. การจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ

(2.1) การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของราษฎรจากการ
ใช้อำนาจตามอำเภอใจของฝ่ายบริหาร

2.1.1 ความหมายของ“หลักนิติรัฐ”หรือ“หลักนิติธรรม”

2.1.2 สาระสำคัญของ“หลักนิติรัฐ”หรือ“หลักนิติธรรม”

ก. รูปแบบของกฎหมายที่ให้อำนาจฝ่ายบริหารกระทำการ

ข. กฎหมายที่เป็นข้อจำกัดอำนาจกระทำการของฝ่ายบริหาร

(2.2) การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของราษฎรจากการใช้อำนาจตามอำเภอใจของฝ่ายนิติบัญญัติ	65
2.2.1 เจตนารมณ์ของกฎหมายที่จำกัดหรือให้อำนาจฝ่ายบริหารจำกัดสิทธิและเสรีภาพของราษฎร	66
2.2.2 ลักษณะของกฎหมายที่จำกัดหรือให้อำนาจฝ่ายบริหารจำกัดสิทธิและเสรีภาพของราษฎร	68
ก. กฎหมายต้องมีลักษณะทั่วไป	68
ข. กฎหมายต้องมีความแน่นอนชัดเจน	69
ค. กฎหมายต้องไม่มีผลใช้บังคับย้อนหลัง	73
ง. กฎหมายต้องไม่ขัดหรือแย้งต่อหลักแห่งความได้สัดส่วน	75
จ. กฎหมายต้องไม่กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพ	78
สรุปและเสนอแนะ	80
บรรณานุกรม	92